

การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

The High-Performance Educational Institution Management
by School Administrators Affiliated with Pattaya City,
Chonburi Province

ภัทรวดี เข้มแข็ง

Phattharawadee Khemkheang

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Degree of Doctor of Education, Buddhist Educational Administration,
Mahachalalongkornrajavidyalaya University. Email: phattarawadeekk@gmail.com

ผศ. ดร.ระวิง เรืองสังข์

Asst.Prof. Dr.Rawing Ruangsanka

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Department of Buddhist Educational Administration,
Mahachalalongkornrajavidyalaya University. Email: billionwings@gmail.com

ดร.ลำพอง กลมกุล

Dr.Lampong Klomkul

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Department of Buddhist Educational Administration,
Mahachalalongkornrajavidyalaya University. Email: lampong.klom@mcu.ac.th

ตอบรับบทความ (Received) : 24 มกราคม 2567

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 5 กุมภาพันธ์ 2567

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 25 เมษายน 2567

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 30 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอเฉพาะองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร พนักงานครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 260 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีประกอบด้วย 5 ด้านหลัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การสร้างองค์กรเครือข่าย: มีการสร้างกลไกการเรียนรู้ที่บุคลากรพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา นำไปสู่องค์แห่งการเรียนรู้ มีโครงสร้างบริหารงานชัดเจน ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม มีการทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างและส่งเสริมองค์ความรู้ใหม่ 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์: มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระบบการประเมินบุคลากรด้านสมรรถนะและทักษะชัดเจน มีวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนางานไปในทิศทางเดียวกัน มีการปรับปรุงระบบการนิเทศและติดตามงาน 3) การบริหารที่ดีและถูกต้อง: การมีความเป็นธรรมในองค์กร มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถของตนเอง มีแนวทางการบริหารงานเชิงรุกและสู่การปฏิบัติตามหลักนิติธรรม รู้ประมาณในปัจจัย 4 เกิดความเป็นธรรมในองค์กร มีระบบควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงที่ดี 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร: มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีนวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ มีการใช้และพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการและบริหารทรัพยากรในการ

จัดการความรู้และการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และ 5) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร: มีการสร้างทีมด้วยค่านิยม ความผูกพัน สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานอย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่อง รู้จักวัฒนธรรมองค์กรและสร้างอัตลักษณ์ที่ใช้ร่วมกัน เป็นหนึ่งเดียวกัน มุ่งคุณภาพของผลงานสูง ไว้วางใจ กระจายอำนาจ พัฒนาวิชาชีพ และมีความรู้ความเข้าใจร่วมกันในสิ่งที่คาดหวัง

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา การบริหารสมรรถนะสูง ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

This article is part of a research project on the Management Model for High-Performance Educational Institutions According to Sappurisa Dhamma of School Administrators in Schools under the jurisdiction of Pattaya City, Chonburi Province, Thailand. In this research article, the researchers focus specifically on the components of high-performance educational institution management by school administrators affiliated with Pattaya City, Chonburi Province. Employing a quantitative research approach, the research utilizes a questionnaire distributed to a sample group consisting of school administrators, teaching staff, and basic education committee members affiliated with Pattaya City, Chonburi Province, totaling 260 individuals. The data analysis employs basic statistical measures such as percentages, averages, and standard deviations. The research findings indicate that the high-performance management components of the school administrators in Pattaya City, Chonburi Province, consist of five main dimensions. Overall, it is rated highly according to the perspectives of administrators, teachers, and education committee members. When considered individually, the average values for each dimension are consistently high, ranked in descending order:

1) Network Organization - establishing a learning network, maintaining clear management structures, fostering adaptability, maintaining positive relationships with society, communities, and the environment, fostering collaborative learning, and creating and directing new knowledge; 2) Strategic Management - continuous quality development planning, clear personnel competency and skills assessment systems, visionary outlooks and strategies, and unified development approaches; 3) Good and Appropriate Governance - self-assessment and performance evaluation aligned with individual abilities, proactive and ethical management approaches, fairness within the organization, and effective internal control and risk management; 4) Information Technology and Communication - efficient operational information systems, innovation, and best practices for excellence, utilizing and developing information and communication systems to meet knowledge management and operational needs; and 5) Organizational Culture - team building with values, commitment, quality motivation for continuous work, understanding organizational culture, creating a shared identity, aiming for high-quality work results, trust, empowerment, professional development, and mutual understanding in line with expectations.

Keywords: School Administration, High-Performance Administration,
School Administrators

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดบทบาทของผู้บริหารหลายด้านในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยต้องมีการกำหนดบทบาทให้ชัดเจนในฐานะที่เป็นผู้นำสถานศึกษา และจำเป็นต้องกำหนดบทบาทในการดำเนินงานกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเพื่อให้มีการประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมภายในสถานศึกษาร่วมกัน รวมทั้งการกำหนดบทบาทในการบริหารจัดการภาระงานทั้งระบบของโรงเรียนให้ดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบและมีความชัดเจนในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งโรงเรียน¹ อนึ่ง กระแสของความเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการแสวงหากลยุทธ์ในการพัฒนาสมรรถนะขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน และด้านการศึกษาก็มีการเปลี่ยนแปลงและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม² การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อในทางที่ดีต่อคุณภาพผู้เรียน³ การบริหารสมรรถนะสูง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้นำในองค์กรต่าง ๆ นำแนวคิดและกลยุทธ์ที่เน้นไปที่การพัฒนาและส่งเสริมความสามารถของบุคลากรในองค์กรให้มีความสามารถและประสิทธิภาพสูงสุด โดยการบริหารสมรรถนะสูงจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาและการเติบโตขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป และเตรียมพร้อมให้องค์กรทำเช่นนี้ในอนาคตที่

-
1. ทิศนา ขัมมณี และภาสิต ประมวลศิลป์ชัย, *ประสบการณ์และกลยุทธ์ของผู้บริหารในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน*, (กรุงเทพฯ: ปกรณ์ศิลป์ พรินต์, 2547), 27.
 2. พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), *ทิศทางการศึกษาไทย*, (กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547), 3.
 3. พระมหาญาณวัฒน์ จิตวฑฺฒโน และระวีง เรื่องสังข์, “การปฏิรูปการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดทางการศึกษาของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)”, *วารสารครูศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2564), 59-70.

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและท้าทายในสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องได้ในอนาคตล่วงหน้า

การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้เพื่อสร้างและส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้ผลการเรียนรู้และประสิทธิภาพของโรงเรียนมีคุณภาพสูงสุดที่เป็นไปได้ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงมักเน้นไปที่ดัชนีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการเรียนรู้และการสอน เช่น คะแนนสอบวัดระดับความรู้ของนักเรียน อัตราการเข้าเรียนของนักเรียน รวมถึงความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการศึกษาในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงยังมีการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่มีมาตรฐานและมีเหตุผล การสร้างแผนปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียน การเสริมสร้างพลังงานที่มีความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาของทุกคนในสถานศึกษา เช่น การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างบุคลากร การให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนพัฒนาและปรับตัวไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการในสังคมและสภาพแวดล้อมการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สถานศึกษาในสังกัดเมืองพัทยา ปัจจุบันได้จัดการศึกษามีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโดยยึดแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งการบริหารงานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ชุมชน ใช้เป็นกลไกขับเคลื่อน สถานศึกษาและฝ่ายการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านคุณภาพผู้เรียนถดถอย การออกกลางคัน

ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี กับการปรับตัวขององค์กรและคุณภาพของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนและครูตลอดจนพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ สถานศึกษาเป็นองค์กรสมรรถนะสูง จึงเป็นที่มาของความจำเป็นในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของเมืองพัทยาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 ดังนั้นโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยาจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อก้าวสู่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก EEC ที่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพสูงและมีทักษะอาชีพที่ต้องการของการจ้างงาน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่ององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษา มีการเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนของสถานศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและทิศทางการพัฒนาเมืองพัทยามีความสามารถที่จะรับและเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและในทุกสถานการณ์ รวมถึงมีศักยภาพความพร้อมในการแข่งขันต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหาร พนักงานครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 823 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร พนักงานครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 260 คน ด้วยการเปิดตาราง⁴ ของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W.

4. R. V. Krejcie and D. W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities", *Educational and Psychological Measurement*, Vol. 30 No. 3 (Autumn 1970). 607–610.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแปดค่าเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert Rensis (1967) 2) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามเบื้องต้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษา ด้วยการตรวจและประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม 3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างทดสอบในการวิจัย 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา หรือวิธีของ Cronbach⁵ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.904 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไป 4) แจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ในการตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลผลคะแนน สำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 260 ฉบับ ได้รับกลับมา 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 % ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

5. L. Holbeche, *The High Performance Organization*, (London: Elsevier. 2005), 32–35.

แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี แยกตามรายด้าน ดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีด้านที่ 1 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategy management)

(n = 240)

ข้อที่	คำถาม ด้านที่ 1 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ (strategy management)	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	มีการกำหนดหลักการ เป้าหมายวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เพื่อให้องค์กรนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้	4.25	0.81	มาก	3
2	มีการมุ่งเน้นยุทธศาสตร์และจัดแนวทางพัฒนางาน ไปในทิศทางเดียวกัน	4.21	0.84	มาก	4
3	มีการใช้ภาวะผู้นำประกอบเหตุผลในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา	4.20	0.79	มาก	6
4	มีการปรับปรุงระบบกระบวนการการนิเทศและติดตามงาน	4.21	0.76	มาก	5
5	สถานศึกษามีระบบการประเมินบุคลากรด้านสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นอย่างชัดเจน	4.31	0.66	มาก	2
6	มีการวางแผนการพัฒนาคณาภพการศึกษาย่างต่อเนื่อง	4.42	0.65	มาก	1
รวม		4.26	0.75	มาก	

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีด้านที่ 2 การมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง (Good governance)

(n = 240)

ข้อที่	คำถาม ด้านที่ 2 การมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง (Good governance)	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	วางแนวทางการบริหารงานแบบเชิงรุกสู่การปฏิบัติตามหลักนิติธรรม	4.26	0.71	มาก	2
2	มีการวางระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่ดี	4.24	0.71	มาก	4
3	มีระบบบริหารงานบุคคลที่มุ่งใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลักของบุคลากรเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ	4.09	0.82	มาก	6
4	การมีส่วนร่วมของบุคลากร กระตุ้นให้บริหารตนเอง และการตรวจสอบประเมินตนเอง	4.17	0.81	มาก	5
5	มีการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถของตนเอง	4.31	0.66	มาก	1
6	รู้ประมาณเพื่อให้รู้จักความพอดี ในปัจจัย 4 แล้วเกิดความเป็นธรรมในองค์กร	4.25	0.71	มาก	3
	รวม	4.22	0.73	มาก	

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีด้านที่ 3 การสร้างองค์กรเครือข่าย (Network organization)

(n = 240)

ข้อที่	คำถาม ด้านที่ 3 การสร้างองค์กรเครือข่าย (Network organization)	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	เป็นองค์กรที่มีโครงสร้างบริหารงานที่ชัดเจนแต่สามารถยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม	4.29	0.66	มาก	2
2	มีการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดระยะเวลาอันเหมาะสม	4.25	0.72	มาก	4
3	มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนวิธีการทำงานที่ดีตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป	4.25	0.73	มาก	3
4	การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายในภายนอก	4.29	0.66	มาก	2
5	มีการสร้างกลไกการเรียนรู้ที่บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลาไปสู่การเป็นองค์กรเรียนรู้	4.30	0.68	มาก	1
6	มีการวิเคราะห์และการจัดการความรู้การสร้างและสะสมองค์ความรู้ใหม่	4.25	0.71	มาก	5
	รวม	4.27	0.69	มาก	

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีด้านที่ 4 การมีวัฒนธรรมองค์กร (Corporate culture)

(n =240)

ข้อที่	คำถาม ด้านที่ 4 การมีวัฒนธรรมองค์กร (Corporate culture)	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	มีความรู้ความเข้าใจร่วมกันในสิ่งที่สถานศึกษาคาดหวัง	3.54	0.96	มาก	6
2	มีการสร้างทีมด้วยค่านิยมร่วมกันของบุคลากรทั้งใน และนอกองค์กร	4.30	0.67	มาก	1
3	รู้จักวัฒนธรรมองค์กรและสร้างอัตลักษณ์ที่ใช้ร่วมกันและความรู้สึกที่เป็นหนึ่งเดียวของชุมชน	4.27	0.67	มาก	3
4	การสร้างค่านิยมความผูกพันในองค์กรเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงานที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.28	0.67	มาก	2
5	การมีวัฒนธรรมที่มุ่งคุณภาพผลงานสูง ความไว้วางใจ และการกระจายอำนาจ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.25	0.69	มาก	4
6	สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับบุคลากร	4.24	0.71	มาก	5
	รวม	4.14	0.72	มาก	

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีด้านที่ 5 การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information technology)

(n = 240)

ข้อที่	คำถาม ด้านที่ 5 การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information technology)	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	พัฒนาระบบสารสนเทศและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษา	4.20	0.70	มาก	4
2	มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.86	มาก	5
3	การนำสารสนเทศมาใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.26	0.72	มาก	3
4	พัฒนาการบุคลากรในเรื่องของการใช้เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้าง นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.81	มาก	6
5	การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	4.28	0.69	มาก	1
6	สถานศึกษามีนวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ	4.27	0.76	มาก	2
	รวม	4.21	0.75	มาก	

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 5 ด้านหลัก โดยเรียงลำดับตามภาพรวมในระดับมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับ 1 ด้านการสร้างองค์กรเครือข่าย (Network organization) อันดับที่ 2 ด้านมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategy management) อันดับที่ 3 ด้านการมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง (Good governance) อันดับที่ 4 ด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร (Corporate culture) และอันดับที่ 5 ด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information technology สรุปได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

(n = 240)

ด้านที่	องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategy management)	4.26	0.75	มาก	2
2	การมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง (Good governance)	4.22	0.73	มาก	3
3	การสร้างองค์กรเครือข่าย (Network organization)	4.27	0.69	มาก	1
4	การมีวัฒนธรรมองค์กร (Corporate culture)	4.14	0.72	มาก	5
5	การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information technology)	4.21	0.75	มาก	4
	รวม	3.51	0.60	มาก	

5. อภิปรายผลการวิจัย

สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การสร้างองค์กรเครือข่าย (network organization) 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (strategy management) 3) หลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง (good governance) 4) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (information technology) และ 5) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (corporate culture) ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา มีการบริหารโรงเรียนตามองค์ประกอบหลักของการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงได้ครบทั้ง 5 ด้าน ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนพิศ

สิทธิธาดา⁶ ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านหน้าที่ องค์ประกอบที่ 4 สมรรถนะด้านบุคคล และองค์ประกอบที่ 5 สมรรถนะด้านการบังคับบัญชา ซึ่งรูปแบบสมรรถนะทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าวล้วนเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่ต้องอาศัยสังคมฐานความรู้ และเศรษฐกิจฐานความรู้ และยังมีความแตกต่างกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย⁷ ที่ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโรงเรียนสมรรถนะสูงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรีพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการเป็นโรงเรียนสมรรถนะสูงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลักที่สำคัญ ได้แก่ เป้าหมาย (Goals) กระบวนการ (Processes) และการสนับสนุน (Supports) โดยที่องค์ประกอบด้านเป้าหมายของโรงเรียนมีความสำคัญ และมีกระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียนในชุมชนพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษควรใช้แนวทางการบริหารจัดการพึ่งพาชุมชน และในประเด็นการสนับสนุนต้องมีการใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเป็นต้น

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญกับ

-
6. ขวณพิศ สิทธิธาดา, “รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ”, วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552), 229.
 7. ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, “การพัฒนาองค์ประกอบเพื่อการเป็นโรงเรียนสมรรถนะสูงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี”, *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, ปีที่ 36 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2562), 136-137.

การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ องค์ประกอบข้อที่ 2 การมีหลักการบริหารที่ดีและถูกต้อง ซึ่งควรวางแผนทางการบริหารแบบเชิงรุกสู่การปฏิบัติตามหลักนิติธรรม มีกิจกรรมที่เกิดการรู้จักประมาณเพื่อรู้จักความพอดี ในปัจจัย 4 เป็นต้น องค์ประกอบข้อที่ 4 การมีวัฒนธรรมองค์กร ให้มีกิจกรรมสร้างทีมด้วยค่านิยมร่วมกันของบุคลากรทั้งในและนอกองค์กร สร้างค่านิยมความผูกพันในองค์กรเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงานที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบข้อที่ 5 การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้และพัฒนาบุคลากรในเรื่องการใช้เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่มีอันดับสุดท้าย ดังนั้นควรทำการศึกษาตัวบ่งชี้ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร และสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร ดังนั้นควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงตามคุณลักษณะด้านการมีวัฒนธรรมองค์กร

รายการอ้างอิง

- ชวนพิศ สิทธิธาดา. “รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ”. *วิทยานพนธ์ดุขภูภันทิต. บันทิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2552.
- ทิตนา แวมมณี และภาชิต ประมวลศิลปชัย. *ประสพการณและกลยุทธของผูบริหารในการปฏิรูปการเรียนรูทั้งโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ปรณศิลป ปรินตัง, 2547.
- พสุ เตชะรินทร์ และคณะ. *การพัฒนาองคการใหมีขีดสมรรถนะสูง*. กรุงเทพฯ: วิชนพรินท์ แอนด์ มีเดีย. 2549.
- พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต). *ทิศทางการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547.
- พระมหาญาณวัฒน ฐิตวฑฒโน และระวิง เรืองสังข์. “การปฏิรูปการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดทางการศึกษาของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)”. *วารสารครุศาสตรปริทรรศน์*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม–เมษายน 2564). 59–71.
- ศิริรัตน์ ชุนคล้าย. “การพัฒนาองคประกอบเพื่การเป็นโรงเรียนสมรรถนะสูงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี”. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*. ปีที่ 36 ฉบับที่ 3 (กันยายน–ธันวาคม 2562). 122–140.
- R. V. Krejcie and D. W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and Psychological Measurement*. Vol. 30 No. 3 (Autumn 1970). 607–610.
- L. Holbeche. *The High Performance Organization*. London: Elsevier, 2005.